

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100797

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-10-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мужель Дарина Сергіївна

2. Daryna S. Muzhel

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 14-11-2023

Спеціальність за освітою: Переклад

Місце роботи здобувача: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 2444

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.07

Тема дисертації:

1. Підготовка майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти Франції із використанням особистісно орієнтованих технологій навчання
2. Training of future translators in higher education institutions of France with the use of personality-oriented learning technologies

Реферат:

1. Дисертацію присвячено актуальній проблемі підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти Франції із використанням особистісно орієнтованих технологій навчання. Це компаративне дослідження пов'язане з переосмисленням зарубіжного досвіду організації особистісно орієнтованого навчання у вищих школах і університетах Франції та пошуком механізмів його адаптації до вітчизняних реалій сьогодення. Мета дослідження передбачає виявлення змістових й технологічних особливостей особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх перекладачів Франції, обґрунтування моделі і науково-методичних рекомендацій упровадження прогресивних ідей французького досвіду у вітчизняну систему вищої освіти. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в ньому: п вперше визначено ідеї особистісно орієнтованих

технологій навчання на основі психологічно орієнтованих методичних моделей; розроблено прогностичну модель професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти України із використанням французького досвіду особистісно орієнтованого навчання, у якій визначені спільні і відмінні риси професійної підготовки майбутніх перекладачів у Франції й Україні; – уточнено сутність понять «професійна підготовка майбутніх перекладачів»; «перекладацька діяльність», «професійна компетентність перекладача»; конкретизовано компетентності, якими повинен оволодіти майбутній перекладач; розширено положення щодо світових тенденцій професійної підготовки перекладачів та їх діяльності на ринку праці; – подальшого розвитку набули наукові підходи до процесу підготовки майбутніх перекладачів; різні підходи до функціонування перекладацької діяльності; організація вищої освіти у Франції; методичне і технологічне забезпечення професійної підготовки майбутніх перекладачів у Франції й Україні. Практичне значення дослідження полягає у розробці й реалізації змістовно-технологічного забезпечення професійної підготовки майбутніх перекладачів із використанням особистісно орієнтованих технологій навчання; науково-методичних рекомендацій щодо підготовки фахівців у сфері перекладу в організаційному (на державному та університетському рівнях) та технологічному планах (на викладацькому й особистісному рівнях); у написанні розділу монографії «Вища освіта різних країн світу» («Особливості вищої освіти Франції»), словника («Педагогічна інноватика: термінологічний словник»); у застосуванні теоретичного та практичного матеріалу, джерельної бази дисертації у змісті таких навчальних дисциплін як «Інноваційні технології навчання», «Педагогіка вищої школи», «Порівняльна педагогіка», «Розвиток університетської освіти». Результати дослідження можуть бути використані при розробленні освітніх програм, підручників і посібників, робочих навчальних програм із педагогічних дисциплін. У дисертації визначено і охарактеризовано сучасні тенденції професійної підготовки перекладачів і їх діяльності на ринку праці як напрямів сучасного розвитку означеної галузі: глобалізація, інтернаціоналізація, інформатизація, локалізація, централізація і послідовне управління лінгвістичними активами, спеціалізація на певній тематиці, особистісна орієнтація освіти. Уточнено сутність базових понять дослідження «професійна підготовка майбутніх перекладачів»; «перекладацька діяльність», «професійна компетентність перекладача»; розглянуто різні підходи до функціонування перекладацької діяльності (структурно-семантичний, функціональний, комунікативно-функціональний, міжкультурний, лінгвістичний, когнітивний, інтегрований, ергономічний); визначено методологічні підходи дослідження (особистісно орієнтований, компетентнісний, міжкультурний, когнітивно-комунікативний); на основі аналізу стандартів, які регламентують перекладацькі послуги, виокремлено основні компетентності у структурі професійної компетентності майбутнього перекладача (особистісна, фахова, інформаційно-технічна, міжкультурна). Розглянуто аспекти застосування особистісно орієнтованих технологій як навчання, центром якого є особистість людини, її самобутність, самоцінність, суб'єктний досвід: принципи, практичні завдання, класифікація, ознаки, головні ідеї, моделі, методичні поради щодо впровадження. Висвітлено основні напрями сучасної освітньої політики Франції у сфері вищої освіти.

2. The dissertation is devoted to the actual problem of training of future translators in higher education institutions in France with the use of personality-oriented learning technologies. This comparative study is related to the rethinking of foreign experience in the organization of personality-oriented education in higher schools and universities of France and the search for mechanisms for its adaptation to the domestic realities of today. The purpose of the study is to identify the content and technological features of personality-oriented professional training of future translators of France, substantiate the model and scientific and methodological recommendations for the introduction of progressive ideas of the French experience in the domestic higher education system. The scientific novelty of the study is that: – for the first time the ideas of personality-oriented learning technologies are identified based on psychologically oriented methodological models; a prognostic model of professional training of future translators in higher education institutions of Ukraine using the French experience of personality-oriented education has been developed, and it identifies common and distinctive features of professional training of future translators in France and Ukraine; – the essence of the concepts «professional training of future translators» has been specified; «translation activity», «professional competence of

a translator»; the competencies that the future translator have to master have been specified; the provisions of global trends in the training of translators and their activities in the labor market have been specified; – scientific approaches have got further development to the process of future translators training; different approaches to the functioning of translation activities; organization of higher education in France; methodical and technological support of professional training of future translators in France and Ukraine. The practical significance of the research lies in the development and implementation of content-technological support for the professional training of future translators using personality-oriented learning technologies; scientific and methodological recommendations for the training of specialists in the field of translation in the organizational (at the state and university levels) and technological plans (at the teaching and personal levels); in writing a section of the monograph «Higher education of different countries» («Features of higher education of France»), a dictionary («Pedagogical innovation: a terminological dictionary»); in the application of theoretical and practical material, the source base of the dissertation in the content of such disciplines as «Innovative learning technologies», «Higher school pedagogy», «Comparative pedagogy», «Development of university education». The results of the study can be used in the development of educational programs, textbooks and manuals and working curricula in pedagogical disciplines. The dissertation identifies and characterizes the current trends of the translators training and their activities on the labor market as areas of modern development of this industry: globalization, internationalization, informatization, localization, centralization and consistent management of linguistic assets, specialization in certain topics, personal orientation of education. The essence of the basic concepts of the «professional training of future translators» research has been specified; «Translation activity», «professional competence of a translator»; different approaches to the functioning of translation activities (structural-semantic, functional, communicative-functional, intercultural, linguistic, cognitive, integrated, ergonomic) have been considered; methodological approaches of research have been defined (personality-oriented, competence, intercultural, cognitive-communicative); based on the analysis of standards governing translation services, the main competencies in the structure of professional competence of the future translator (personal, professional, information and technical, intercultural) have been identified. Aspects of application have been considered of such personality-oriented technologies as training, the center of which is a person's personality, identity, self-worth, subjective experience: principles, practical tasks, classification, features, main ideas, models, methodological advice on implementation. The main directions of modern French educational policy in the field of higher education have been highlighted.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Інформаційні та комунікаційні технології

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Мужель Д. С. Теоретичні аспекти професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти Франції. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Сер.: Педагогічні науки. 2021. Вип. 13 (169). С. 134-139. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.5077965>.
- 2. Шапран О. І, Мужель Д. С. Порівняльний аналіз особливостей професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти Франції та України. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2022. Вип. 89. С. 152-158. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.89.31>.
- 3. Мужель Д. С. Особливості вищої освіти Франції. Вища освіта різних країн світу: монографія/ за наук. ред. О. І. Шапран. Переяслав. (Київ. обл.): ФОРМ Домбровська Я. М., 2020. С. 70-82. URL: <http://ehsupir.uhsp.edu.ua/bitstream/handle/8989898989/5604/Vyshcha%20osvita%20riznykh%20krain%20svit>

- 4. Мужель Д. С. Система професійної підготовки філологів у вищих школах Франції. Сучасна українська освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих: зб. наук. праць VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 27 лютого 2019 р.: [наук. ред. О. І. Шапран; уклад.: Ю. П. Шапран, Н. П. Онищенко]. Переяслав-Хмельницький, (Київ. обл.): ФОП Домбровська Я. М., 2019. С. 39-42.
- 5. Мужель Д. С. Професійна підготовка майбутніх перекладачів у Франції. Сучасна українська освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих: зб. наук. праць VII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 27 лютого 2020 р.: [наук. ред. О. І. Шапран; уклад. Ю. П. Шапран, Н. П. Онищенко]. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я. М., 2020. С. 130-134.
- 6. Мужель Д. С. Використання особистісного орієнтованих технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців. Стратегії та технології навчання молоді і дорослих: зб. наук. праць / наук. ред. О. І. Шапран. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2021. С. 120-125.
- 7. Мужель Д. Сучасні тенденції професійної підготовки перекладачів у контексті світових інтеграційних процесів. Сучасна освіта: стратегії та технології навчання: зб. наук. праць / наук. ред. О. І. Шапран. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я. М., 2022. С. 176-183.
- 8. Педагогічна інноватика: термінологічний словник / авт. кол. за заг. ред. О. І. Шапран. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.): Домбровська Я. М., 2019. 384 с. С. 18-19; 47; 307-308.
- 9. Chychuk A., Zorochkina T., Yachmenyk M., Kyrylenko N., Kumeda O. & Mougel D. Innovative technologies for the implementation of educational activities in higher education institutions. Laplage em Revista (International). 2021. Vol. 7, n. 3A. P. 370-377. DOI: <https://doi.org/10.24115/S2446-6220202173A1416p.370-377>
URL:
https://www.researchgate.net/publication/354454750_Innovative_technologies_for_the_implementation_of_educational_activities_in_higher_education_institutions

Наукова (науково-технічна) продукція: технології

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U113875

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шапран Ольга Іллівна

2. Olga I. Shapran

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7514-6632

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гусак Людмила Євгенівна

2. Lyudmila E. Husak

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7570-2574

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучай Олександр Володимирович

2. Oleksandr V. Kuchai

Кваліфікація: д. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9468-0486

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кулик Олена Дмитрівна

2. Olena D. Kulyk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9116-4403

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шемуда Марина Григорівна

2. Marina G. Shemuda

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3692-2982

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Онищенко Наталія Петрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Онищенко Наталія Петрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Онищенко Н.П.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна